קדשי קדשים פרק שישי זבחים נט.

מסורת הש"ס

מזבח העולה שם פתח יב) אוהל מועד ואין כיור מפסיק ביניהם למדת משני המקבלות הללו שצריך ליתנו כל מה שיכול לקרבו בחוץ שכין מזבח לאהל מועד ובלבד שלא יהא מפסיק בין מזבח ולפתח: **היכן היה נתון מאוך קימעא.** מזרח המזבח ולדרום נמלא שליו כנגד המזבח כלל אלא בין אהל מועד ומזבח: ה"ג בת"כ ג) ובמסק' מדות. ומדמלגרין ליה רבי יוסי הגלילי למשכו מכנגד המזבח ולדרום (ד) והוא שיו צריך להרחיקו אלא מבין המזבח ולפתח פשוט מיניה דכוליה מזבח בצפון ולאיכך על כרחו הוא מושכו מכנגד המזבח כולו שאם נתנו כלל כנגד המזבח מ"מ שלא יפסיק ביניו ולפתח כדמפרש ואזיל: **דמאי קסבר.** שלא קייס את המקרא שכתב בין אהל מועד ובין המזבח והוא מושכו קימעא: **אי כוליה בדרום.** הרבה מן המזבח יש בדרום כנגד ה) היכל שלא כנגד הפתח והיה לו לתתו שם: **לוקמיה מכולו היכל ולדרום.** כלומר משמתחיל כותל פתח ההיכל ליתתם לדרום הרייטו בין פתח האולם ולמזבח וכנגד ההיכל ו) שפתח האולם עולה על של היכל ה' אמות ז) לדרום: **ות"ל מסבר קדושת אולם והיכל תרא היא.** ופתח אולם כפתח היכל והולרך למושכו אף מכנגד פתחו של אולם ח): **נוקמיה מסמיתא כותל אולם ולדרום.** דה"ל אכתי כבין האולם ט) ולמזבח דבין כותל אולם כותל כותל היכל קרי ביה בין אהל מועד ולמזבח ומיקיימי קראי שפיר: **ואי נמי קסבר תיו בצפון כו'.** יש לו ע"ז אמה בדרום לא מהן ה' אמות של פתח עדיין יש לו מקום י"א אמה לתתו שם מכותל מזחת היכל דרום יא): **ות"ל קסבר קדושת אולם והיכל תרא היא.** והולרך למושכו אף מכנגד פתח אולם ונקמיה מתקום פתיחת פתח אולם ולדרום בבין יב) בעלי חיים נידחין מיתיבי דעדיין יש שם מקום י' אמות: **אלא לאו משום דקסבר כוליה מזבח בצפון קאי.** ולרוחו של מזבח כולה יג) לפני הפתח ואם היה נותנו כנגד המזבח כלל נמלא מפסיק בין מזבח לפתח: **ונוקמיה בין המזבח ולהיכל בצפון.** בפתיחת ד) כותל ההיכל במזחת לפנים ולצפון: **קסבר קדושת היכל כו'.** ואינו לשלי להפסיק בין פתח אולם ולמזבח וכי מוקמת ליה מכותל היכל ולצפון ה"ל מפסיק בין אולם ולמזבח: **שיבא פנוי מכלים** גרס הכא. וכיוון כלי הוא: (ג) **לפונה.** מדהוה ליה למיכתב על ירך המזבח לפון וכתיב לפונה לדרומא אמה: **מאן תנא דפליג כו'.** ואומר כוליה בדרום קאי: כדר"א גרסינן **פנוי מכלום: שנתמחו שם.** בעזרה טא): **כשהוא שלם.** והאי עליו בגיון **ובשבילו קאמר: אחד זה ואחד זה.** בין שנתמחו בשעת פגימתן בב) בין שנתמחו אחר תיקונו פסולין כל הקדשים שהיו קדושין כאותה שעה לפי שנרחו ונגמו וקסבר בעלי חיים נדחין כשתוטין: **עד שלא נגנבה** משמע קודם בג) שלא נגנבו בני הגולה: **דחויין מעיקרא הן.** שכשהוקדשו לא נגלו שמע מיניה דחזי מעיקרו הוי דחוי ותקשה לאמלן דלמר לא הוי דחוי: **נדרם.** משמע דימי נזוכדנצר היו: **אוזקין לבו.** עד בד) שלא נגנבה בית שני ופשיטא דפסולין דגבי מומין קתני להו בבכורות (דף מא.) הזקן והחולה והמזומם: **מזבח שנעקר.** במזבח פגימי קמיירי וקא סלקא דעתך הוא הדין למילון קשיא דרב אדרב דאמר לעיל כל הקדשים שנשחטו שם פסולין: **מודה רבי יהודה בדמים.** דבעינן מזבח: **דבריס בלבבן.** שקדש את הלבנה כולה לשם מזבח ו) להקטיר עליה לפי שהיה המזבח קטן מהכיל אותה שהקריבו לאותם המזבח ואמרינן לקמן (ס.) לרבי בה) יהודה הכי משמע קרא כי מזבח אבנים אשר מתחת מזבח המזבח קטן היה: **אמר לו רבי יוסי והלא כבר נאמר.** במזבח שעשה משה במדבר שהיה בו) כמוב וגבעון: אלף

מזבח העולה וגו' מזבח בפתח אהל מועד ולא כיור בפתח אהל מועד היכן היה נותנו יא) בין האולם ולמזבח א) משוך קימעא כלפי הדרום מאי קסבר אי קסבר כוליה מזבח בדרום קאי נוקמיה מכותל היכל ולדרום (ב) בין אולם למזבח ואי נמי קסבר ג) קדושת היכל ואולם חדא היא נוקמיה מכותל אולם ולדרום בבין ד) אולם למזבח אי נמי קסבר חציו בצפון וחציו בדרום נוקמיה מכותל היכל ולדרום בין אולם ולמזבח ואי נמי קסבר קדושת האולם והיכל חדא היא נוקמיה מכותל אולם ולדרום בין אולם ולמזבח אלא לאו משום דקסבר כוליה מזבח בצפון ד) כי נמי מוקמת לה מכותל היכל ולצפון ה"ל בין אולם ולמזבח ונוקמה מכותל אולם ה) ולצפון בבין אולם ולמזבח אמר קרא יצפונה שיהא צפון פנוי מכלים מאן תנא דפליג עליה דר' יוסי הגלילי ר"א בן יעקב היא דתניא ז"ר"א בן יעקב אומר צפונה שיהא צפון פנוי מכלום ואפילו מן המזבח אמר רב ח מזבח שנפגם כל הקדשים שנשחטו שם פסולין ט) מקרא ה) הוא בידינו ושכחנוהו ה"כי סליק ® רב כהנא אשכחיה לר"ש ברבי דקאמר משום ר' ישמעאל בר' יוסי מנין למזבח שנפגם שכל הקדשים שנשחטו שם פסולין שנאמר ח זבחת עליו את עולותיך ואת שלמיך וכי עליו אתה זובח אלא ט) בשהוא שלם ולא בשהוא חסר אמר היינו קרא דאישתמיט ליה לרב ורבי יוחנן אמר אחד ו) זה ואחד זה פסולין במאי פליגי רב סבר ז) בעלי חיים אינן נדחים ור' יוחנן סבר ז) בעלי חיים מיתיבי כל הקדשים שהיו עד שלא נבנה המזבח ואח"כ נבנה המזבח פסולין נבנה דחויין מעיקרא נינהו אלא עד שלא נהרס המזבח ח) הא איזקון להו אלא ט) עד שלא נפגם נהרס ® ואחר כך נפגם המזבח פסולין ולא תרוצי קא מתרצת י אימא שנשחטו והאמר רב גידל אמר רב ח מזבח שנעקר מקטירין קטרת במקומו כדאמר רבא י מודה היה ר' יהודה בדמים הכא נמי מודה רב בדמים מאי ר' יהודה דתניא יביום ההוא הקידש המלך יא) תוך החצר וגו' כי מזבח (שעשה משה) קטן מהכיל דברים כשכתבן דברי רבי יהודה א"ל רבי יוסי

פנוי מכלים. אע"פ שמזבח שעשה משה (אינו פנוי) [כלי] היה כדאמר ב) דגין כלי מכלי ואין דגין כלי מבגין ג) משכר כלים קאמר דלפסול בב) אמזבח קאי ואע"פ שהיה בלפון נגמן וקלוקסות ושולחנות מקמתא הא דאמרה מורה פנוי מכלום משום שחיטה הוא והני לוכך שחיטה ניהנו: **שיהא צפון פנוי מכלום אפילו מן המזבח.** לריך לדקדק ממתני' דמדות [ס"ג מ"ו] שלא מקשה דרבי אליעזר בן יעקב ס"ל הכא כוליה מזבח בדרום קאי וכפ"ק דיומא (דף נח.) מוקמינן מתני' דמדות כר"ש בן יעקב: **וכי עליו אתה זובח.** אע"ג דלעיל דלשין עליו ממש הכא דייק משום דוחבתא עליו משמע שמלוה ל) לזבוח עליו וכן לקמן (דף ס.) גבי ואכלוה מצות אלא המזבח משמע לא) שמלוה אלא כשהוא שלם ולא כשהוא חסר: **עד שלא נבנה המזבח.** דחויין מעיקרא הן אלא עד שלא נפגם ונפגם ומשני לא תרוצי מתרצת לה. ומיתה דא"ל משמע דפירכא קמייתא לא) דחויין מעיקרא הוו ואפילו לר' יוחנן ואמאי והא ר' יוחנן סבר גבי בהמה של ב' שותפין (קדושין דף ז.) דחוי מעיקרא הוי דחוי ועוד מקשי ליה ממתני' דמי שהיה טמא (פסחים דף לז.): המפרש נקבה לפסחו דקאמר ב) דחוי מעיקרו הוי דחוי ומ"ש לומר דהתם אין בידו לתקן מיקרי דחוי כדפרישית פ"ק (לעיל דף יב.) אבל הכא בידו לתקן המזבח ג) ולכך משמע ליה הכא דב"ש לא הוי דחוי מידי דהוה אממוסר זמן בגופו לד) ובנעלים כגון יולדת זב ומצורע שהפרישו קרבנם קודם זמנם ה"נ מפרש קרבנו להקריב לכשיגנה בהמ"ק והוי לה) כממוסר זמן ולא תשיב נדחה וכן מוכח לקמן פ"ב (דף קיד.) דמוכות שהקדישן בגלגל לגבי שילה היו ממוסר זמן דקרבי בשילה דלא אמרינן דחויין הן וקסבר בשילה לא אמרינן דחויין הן (לעיל דף יב.) פריך לבן בתיבה פסח היכי משכחת לה לי אפרשי לו) בלפרא דחוי מעיקרא הוא שאינו רואי לשלמים לבן בתיבה הואיל ומקלאמו לו) הוא רואי לפסח בחצות מה בכך כיון דבידו להשהותו עד חצות למה לא יהא כשר כמו מקדים לה) אותו לאחר שחיטה בנו שלאו למחר ומקדים בגלגל חובות שכשרין בשילה. ברי"ך. ות"ת אמרי כיון דהוי ממוסר זמן כי ליכא מזבח דפריך דחויין מעיקרא הן אמאי אמר ר' יוחנן בפ' השוחט והמעלה (לקמן דף קז.) דהמעלה בזמן הזה בחוץ מייב דקדושה ראשונה קדישה לעתיד לבא הא אינו דאור אמאי לפתח אהל מו) ותנן נמי פרק בתרא (לקמן דף קיב.) אותו ואת בנו ומתוסר זמן בחוץ אינו אפילו בלא תעשה לרבנן ואם כן לרבי יוחנן אמאי ממייב משום שמוטיי חוץ ותו הא עדיפא מינה אמרינן ביומא פרק שני שעירי (דף סג.) דשלמים שנתמנו בז) קודם פתיחת דלתות

לפתח אהל מו) ותנן נמי פרק בתרא (לקמן דף קיב.) אותו ואת בנו ומתוסר זמן בחוץ אינו אפילו בלא תעשה לרבנן ואם כן לרבי יוחנן אמאי ממייב משום שמוטיי חוץ ותו הא עדיפא מינה אמרינן ביומא פרק שני שעירי (דף סג.) דשלמים שנתמנו בז) קודם פתיחת דלתות

גליון הש"ס

גמ' רב כהנא אשכחיה. עיין ניעין דף פד ס"ב תוס' ד"ה ר' יוחנן דומר:

מוסף רש"י

אמר קרא צפונה. על ירך המזבח לפונה, לשון חיר מצפון הוא כך ר"ל יומיה. [לא] לפון שבאה אל הארי הפנוי (יומא לז.) כשהוא שלם ולא כשהוא חסר. עליו מלי כמלמד (מנחות ה.), יכולי עליו כמלבלי טיא, כולהר כשהוא מחקקו (חולין יז.) בעלי חיים נידחין. כשהם שנתמתו כחיים הראוי ביתר נמוד, שלא לבשנלאות נמה שבשהם ראויים אינה קריבה אלא ביעה (מפחים צח.) ואמ"ג דסבר מיתמי אדמה לעולם משום ביתר קמלי אדמה (חמורה כו.). אם נדחי ביתר לעולם, ולשון נמ"ל אין ביתר אלא בשתוטין אבל בעלי חיים שנתמתו בחיים ונמלאן (קדושין יא.) מודה היה ר' יהודה בדמים. ולאמ"ג דאמר ר' יוחנן בפ' הזורק (מקודשין לא.) אם אינו לא בזמן שהוא מקריבם, הכי מילי לבקטיר חלבים, אבל לזריקה דמים לא (לקמן ס.).

שינויי נוסחאות

א) בין האולם ולמזבח ליתא בכ"מ וכ"מ בכ"ש: ב) ר"ל בבין. וכן בכל הגי דבסמוך ש"מ. ג"כ: ג) נוסחת כ"מ בעצמן קאי דלוקמי בין מזבח להיכל בצפון קסבר קדושת היכל ואולם חדא היא כי נמי. וכפי"ו בכ"ש, כפ"מ ובגליון. נוסחת ש"מ נסס כ"מ כי נמי מוקמת לה מכותל היכל ולדרום הוי ליה בין האולם ולמזבח ונוקמיה מכותל היכל ולצפון בין אהל מועד ולמזבח ואי נמי קסבר קדושת היכל ואולם חדא היא נוקמיה מכותל אולם ולצפון בבין אולם למזבח אמר קרא נבר. אבל נ' בכ"ש אינו כן. עכ"ל: ד) כ"מ היכל. (ש"מ): ה) ומקרא הוה כל"ל. (ומסברי ומ"ש): ו) אלא עליו כל"ל. (ש"מ): ז) נ"מ כל קדשים שהיו שם פסולין. ויבשלה נמתק. (כ"מ): ח) המזבח האא"כ נהרס המזבח פסולים אסקי ליה אלא עד שלא נהרס ונבנה. (ב"ש): ט) המזבח ונפגם אחר כך נתקן המזבח פסולים כל"ל ותיבת ונפגם נמתק (שחכי.): י) נ"מ חני נמי ותיבת אימא נמתק. (ש"מ): יא) את תוך

שיטה מקובצת **א** קסבר בלילה מוכח בריש לא. הלא דקי מני למכבר לא בדרום לא מלא משוך קימעא, הא נרלך למשון כל בדרום ולכל הפחות ה' אמות כנגד פתח, דהא בגיגן ולא כיור בפתח אהל מועד: **צפונה שיהא** אבני מבלים. ה"ה לא לחיבר הבריחות ולא מזבח הבולה שם פתח אהל מועד לומר דאין כיור בתח אהל מועד, ביעוק ליה מאוש יבאיה לפתח אהל מועד ע"כ לרך לומר (בכיריו) כין המזבח לפתח אהל מועד (בגיגן לפון) לגמון ראיה (בגיגן לפון) בכלים מזבח לגמון קלי ומגיגן לגמון אבני מבלים ולגמון. ר"ל דלא לאו דמפסיק הוא מעמידו ספיר בין הפיכל ובין המזבח תוך חלל מזבח לגלא מקרי לפון כדקלאמר לעיל דאמרינן בגיגן לגמון לגמון לגמון